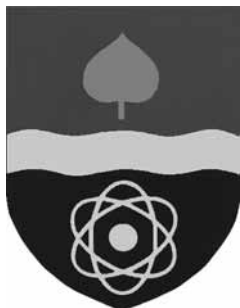

Paks

Paksra is igaz, sok más településhez hasonlóan, hogy határa már az őskor óta lakott. A paleolitikumból nem ismerünk lelőhelyeket, de az újkőkortól kezdve az őskori ember számos telepét és temetőjét is számon tartjuk. Az őskor utolsó szakaszát a vaskor jelenti, az első, már név szerint ismert néppel: Kr. e. 400 körül a Rajna vidékéről betelepedett kelták foglalták el a Dunántúlt.

A rómaiak a területet Pannonia provincia néven csatolták a Római Birodalomhoz. A provincia határát képező erődíjvonatnak volt egyik tagja a dunakömlődi Bottyán-sáncon felépített castrum (tábor), Lussonium. A római uralom végét a hunok megjelenése jelentette.

A Kr. u. 433-tól 455-ig tartó hun uralmat több kisebb nép rövid ideig tartó megtelepedése után a Dunántúlon a VI. század első felében a langobard királyság váltotta fel. Ezt 568-ban a keletről érkező avarok szüntették meg, akiknek több évszázados jelenlétével lehet számolni egészen Árpád magyarjainak honfoglalásáig, illetve az államalapítás koráig. Az Árpád-korból kevés adat áll rendelkezésünkre.

Paks neve 1333-ban jelenik meg írott forrásokban, s szinte ezzel egy időben említik Rátold nembeli Olivér királynéi udvarbíró, majd tárnokmestert. Az ő utódai már következetesen használták a Paksi családnevet.

A XVI–XVII. század folyamán a török uralom alatt és után Pakson a helyben élő lakosság nyomai folyamatosan kimutathatók.

1705-ben Bottyán János generális kiépítette a „Bottyán vára” néven ismert dunántúli kuruc hídfőállást.

Miután a hódoltság alatt és után betelepült rá c katonaelemek a XVIII. század elején eltávoztak, a főként alföldi eredetű magyar lakosság beköltözése, majd az 1720-as évektől a Dél-Németországból hívott telepések megjelenése és az első Tolna megyei ortodox zsidó hitközség megszerveződése révén alakult át Paks vallási és etnikai képe.

Az 1730-tól mezővárosi jogú településen a mezőgazdaság elsődlegessége mellett a céhes ipar térnyerésének is tanúi lehetünk. A kereskedelem fellendülését nagymértékben segítette a Duna vízi útja.

A XIX. század lassú polgárosodásában Paks közbirtokos famíliái is szerepet játszottak. A XIX. század második felétől elindult, majd a dualizmus időszakában felgyorsult a gazdasági és kulturális fejlődés annak ellenére, hogy 1871-ben Paks mezővárost községgé minősítették vissza. Igaz ugyanakkor, hogy Paks 1870-ben járási székhely lett.

A két világháború közötti időszak a világgazdasági válság ellenére a gazdasági fejlődés jeleit mutatta.

A Prelátus épülete

Virágos Paks a Jézus Szíve nagytemplommal

Oltár a Szentlélek-templomban

A jelenleg húszezer fős település 1979-ben kapott városi címet, amiben döntő szerepe volt az atomerőmű felépítésének.

A város épített öröksége iránt érdeklődők Budapest felől jövet a római kori erőd, Lussonium romkertjénél időzhetnek Dunakömlődön. A paksi Óváros központjában áll az 1840 körül épült klasszicista Erzsébet szálló, vele szemben az ún. Deák-ház (Szeniczey-kúria) és a Városi Múzeumnak helyet adó egykori Mádi Kovács-kúria. A központ felé haladva láthatjuk az 1885-ben épült bazársort, mellette pedig az 1901-ben felszentelt katolikus templomot. Az épített örökség kiemelkedő eleme az 1989-ben Makovecz Imre tervei alapján épült Szentlélek-templom, amely mára a város szimbólumává vált.

Paks büszke világ- és országos szinten elismert sportolóira és fontosnak tartja az utánpótlás-nevelést is. E területen közösen dolgoznak a város és az atomerőmű vezetői.

A város kulturális programjai közül kiemelkedik az egymást követő Német Nemzetiségi Nap és a Pünkösdi Fesztivál, júliusban az országos hírű Gastroblues Fesztivál, valamint júliusban és augusztusban a több ezer nézőt vonzó Duna-parti Családi Napok.

Az utazó, ha Paksot Szekszárd irányában hagyja el, nem kerülheti el az évente harmincezer embert fogadó Tájékoztató és Látogatóközpontot, az atomerőmű múzeumát és bemutatótermét.

Szüreti felvonulás Dunakömlődön

Drámaérintők

„Amikor Szent Ágoston azt mondja, hogy az ember lényege abban áll, hogy kérdéseket intéz önmagához, akkor előrevetíti az értelmiségiek küzdelmét, képességüket a nemet mondásra.” *(Julia Kristeva)*

„EGY HANG ...És emeljük poharunk az itt megjelent hősökre... vivát! KIÁLTÁSOK Éljen, éljen, vivát! JÓKAI (kezében pohárral felugrik) Én azokra a hősökre emelem poharam, akik majd csak ezután fognak el-esni!” *(Pruzsinszky Sándor)*

„VITÉZ JÁNOS Boldog ember, aki a maga útját járhatja. Legtöbbünket a körülmények és a körülöttünk lévők kényszerítenek egy útra, melyet így vagy úgy, de el kell fogadnunk.” *(Gyenge István)*

„APOR Ön nekem ugyanúgy nem tehet szívességet, ahogy Istennek sem. De alkalma van rá, hogy jót cselekedjen, felség. Engedje haza az összes gyulai férfit.” *(Pete László)*

„SHOWMAN Ostobák vagytok, mindent bevesztek, akármit mondok, mert nem is gondolkodtok. A halálos ítéletet is beveszitek pirulában, ha szépen becsomagolják. Holnap a nép hallgatni kényszerül és száműzetik.” *(Pető Judit)*

„Mert a naptár az állam testvérszervezete. Ahogy az állam tesz erőszakot az emberen, úgy tesz erőszakot a naptár az időn. Csakis a szökőnap a reménysugár.” *(Toót-Holló Tamás)*

„Az elegáns elnöki lakosztály most inkább egy stúdióra hasonlít. Miki bekapcsolja a lámpákat. Márti papír zsebkendőt tesz az író inge nyakába. – Ez ilyen komoly lesz? – kérdi nevetve Kertész.” *(Hegedős Piroska)*

Ára: 650 Ft. Előfizetés: 5000 Ft.

Előfizethető személyesen valamennyi postán és a kézbesítőknél, a Magyar Posta Zrt.
(1) 303-3440-es faxszámán, a hirlapelofizetes@posta.hu e-mail-címen,

A Napút elérhető az interneten: <http://www.napkut.hu>

Számlaszám: OTP 11713005-20381185

Folyóiratunk támogatói:

A Nemzeti Kulturális Alap ismeret-terjesztés és környezetkultúra, valamint közművelődési kollégiuma és a Nemzeti Civil Alapprogram